

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๙-๖๑๗๒

ข่าวจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับประจำวันที่ ๑๐-๑๖ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๘ หน้า ๓๕ มูลค่าข่าว ๑๐๖,๐๒๙.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

วัฒนธรรมไทยไทย บทกลอนกล่อมเด็ก

ชอยไอศกรีม ค่านเกรียน นครราชสีมา 2558

พลังวัฒนธรรม

> วิรุณ ตั้งเจริญ

www.wartcoll.com

การศึกษาคือชีวิต

คือชีวิตเส้นทางฝัน

คือความดีงาม คือการแบ่งปัน

ปลูกปั้นสังคมอุดมการณ์

ท หนึ่งสิบบทกลอนกล่อมเด็ก บทปลอบเด็ก และบทเด็กเล่น
จัดพิมพ์โดย ราชบัณฑิตยสภา พุทธศักราช 2471 เกือบ

เก้าสิบปีมาแล้ว เขียนคำนำโดย กรมพระยาดำรงราชานุภาพ นาย
ราชบัณฑิตยสภา ศูนย์สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จัดพิมพ์หนังสือหายากเผยแพร่อีกครั้ง พุทธศักราช 2553

ความบังเอิญในคำนำของ **กรมพระยาดำรงราชานุภาพ**
"บทกลอนสำหรับกล่อมเด็กเห็นจะมีทุกภาษา เพราะการ
กล่อมเด็กก็เป็นธรรมดาทั่วไปในหมู่มนุษย์ทุกชาติ ชาวต่างประเทศที่
รุ่งเรือง เขาก็รวบรวมบทกลอนกล่อมเด็กที่มีในภาษา
ของเขา พิมพ์เป็นหนังสือสำหรับเด็กอ่านด้วยอย่างหนึ่ง"

ผมได้เขียนสารอธิการบติ กล่าวถึง โครงการจัดพิมพ์
หนังสือที่ทรงคุณค่าหายากของ มศว (2553) ตอนหนึ่ง

"เพื่อให้เป็นหนังสือระลึก **วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**
และเผยแพร่ภูมิปัญญาอันล้ำลึกแต่อดีต เพื่อให้คนรุ่นหลัง ปัจจุบัน

และอนาคต ได้เรียนรู้รากของตน และพร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้า อย่างเข้มแข็งมั่นคงและสง่างามต่อไป”

ตั้งที่ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้กล่าวไว้ว่า “บทกลอน สำหรับกล่อมเด็กเห็นจะมีทุกภาษา”

การกล่อมเด็กน่าจะเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่ ที่ใช้ศิลปะการ ร้อง ลีลาและน้ำหนักรของคำ เสียง กล่อมให้เด็กเพลิดเพลินและ หลับ กอปรกับคำในเนื้อเพลงกล่อมเด็กที่มีความหมาย ความ คล่องจอง ความไพเราะ อาจให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาของตนเอง โดย มีธรรมชาติสิ่งแวดล้อม คุณธรรมจริยธรรมสอดผสาน ผังแผง อยู่ในบทเพลงนั้นด้วย

พร้อมกันนั้น ก็น่าเชื่อได้ว่าทุกชาติทุกภาษา ได้พัฒนา เพลงกล่อมเด็ก ให้ผสานสัมพันธ์กับการเคลื่อนไหวที่นุ่มนวล เนิบช้าของตักแม่ ผู้เฒ่าผู้แก่ เปล รดเซ็น ซิงช้า ด้วยเช่นกัน

นั้นย่อมเป็นวัฒนธรรมการเลี้ยงดู การพัฒนาเด็กน้อย ลูกหลานเหลน ด้วยความรัก ความผูกพันอย่างงดงามนัก เป็น วัฒนธรรมที่สืบทอดมายาวนานมาก

ผู้คนช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง หลังสงครามโลกครั้งที่ สอง ย่อมได้รับประสบการณ์ ได้ซึมซับวัฒนธรรมและพฤติกรรม เช่นนี้

แม้วันนี้ เราจะยังเห็นวัฒนธรรมที่ต้งามดังกล่าวในชนบท ในวัฒนธรรมที่หลงเหลือ แต่ในเมืองใหญ่ ในวัฒนธรรมเมืองที่ ปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันกับเวลา ความซุกมุ่นวุ่นวาย การดำรงชีวิตที่สับสนราวลิ๊ก

ครอบครัวใดที่มีผู้เฒ่าผู้แก่ ช่วยเลี้ยงดูหนูน้อยๆ ก็นับ

ว่าบุญหนาหนัก ท่านมาช่วยเลี้ยงดูหนูน้อยในเมืองใหญ่ หรือส่ง หนูน้อยไปให้ท่านเลี้ยงดูในชนบท หากไม่เช่นนั้นแล้วก็ตัวใคร ตัวมัน

แล้วรชเชินเด็กในสายพานอุตสาหกรรมทุนนิยม ก็มี บทบาทสำคัญ เช่นอยู่ที่บ้าน เช่นเสียงภัยอยู่ริมถนน หรือเซ็น รับไอเย็นอยู่ในศูนย์การค้า ดูดซับลมหายใจของผู้คนมากมาย อากาศที่ไม่บริสุทธิ์ และโรคภัยไข้เจ็บ

บทเพลงกล่อมเด็กหรือบทกลอนกล่อมเด็ก ย่อมสูญ พันธุ์ไปตามกาลเวลา แล้วชีวิตของหนูน้อยจะพัฒนาไปอย่างไร ก็เหลือที่จะคาดเดา

ในหนังสือ บทกลอนกล่อมเด็ก บทปลอบเด็ก และบท เด็กเล่น ดังกล่าว หลายร้อยบท มากมายหลายบทที่คนรุ่นผู้ เขียนได้ยืนได้ฟังจดจำได้และก็เชื่อมั่นว่าเราได้ซึมซับความงดงาม ความไพเราะ ความหมาย รวมทั้งความรักความผูกพันต่อชีวิต ครอบครัวและชุมชนไว้อย่างล้ำลึก ส่งผลมาสู่วิถีชีวิต การดำรง ชีวิตด้วยแน่นอน

ขอยกตัวอย่างเพียงน้อยนิตสองสามบท

บทกลอนกล่อมเด็ก “บทเห่เด็ก”

“นกขมิ้นเหลืองอ่อนน้อย

คำแล้วจะนอนที่ตรงไหน

จะนอนไหนก็นอนได้

สุมทุมพุ่มไม้ก็เคยนอน

ลมพระพายชายพัดมาอ่อนอ่อน

เจ้าเคยมานอนร้องเอ๋ย”

บทปลอบเด็ก

“จิงโจ้เอ๋ย มาไล่ล่าเขา

หมาในโลเท่า จิงโจ้ตกน้ำ

หมาในโลช้า จิงโจ้ดำหนิ

ได้กล้วยสองหวี ทำขวัญจิงโจ้ โหฮิ้ว โหฮิ้ว”

บทเด็กเล่น

“จูเอ๋ย กินน้ำบ่อไหน

กินน้ำบ่อทราย ย้ายไปที่ย้ายมา

กินน้ำบ่อโคล โยกไปที่โยกมา

กินน้ำบ่อหิน บินไปที่บินมา

กินหัวกินหาง กินกลางตลอดตัว”

แล้วเราจะลืมนิตให้สนิทหรือเรียนรู้อุต ■